

2. Андреева Р.А., Справочник по овощеводству/ В.И. Алексашин, А.В. Алпатьев, Р. А. Андреева. – Л.: Колос, 1982 – 106 – 108с.
3. Барабаш Орест Юліанович, 800 практичних советов огороднику– любителю / . Барабаш О.Ю – К.: Урожай, 1988 – 250с.
4. Барабаш О.Ю., 800 практичних советов огороднику – любителю – Барабаш О.Ю., Гутыря С.Т.- К. Урожай, 1992 – 267-277с.
5. Барабаш Орест Юліанович, Овочівництво / Барабаш О.Ю., - К.: Вища школа, 1993 – 373с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДИНИ САСТАСЕАЕ

Гомля Л.М., Коба Є.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Кактуси - дуже світлолюбні рослини, переважна більшість їх не витримує затінення. Коли не вистачає світла, стебла видовжуються, стають тонкими, верхівки бліднуть, колючки залишаються недорозвиненими. Такі рослини не мають природного забарвлення, легко уражаються хворобами та пошкоджуються шкідниками і майже не цвітуть. Максимум сонячного освітлення потребують високогірні, біло опушені і з густими колючками кактуси. При помірному освітленні можна вирощувати більш зелені види (опунції, зелені мамілярії та ін.). Рослини, що ростуть у тропічних лісах (епіфілліуми, рипсаліси, зигокактуси та інші) і трав'янистих саванах під високими деревами й травою, можна культивувати у півтіні.

Сукулентні рослини не потребують великої кількості води, але треба знати, коли і як їх поливати. Влітку слід поливати регулярно, але не надмірно. Потрібно індивідуально підходити до кожної рослини, враховуючи її стан, температурні та погодні умови. В період росту кактуси зволожують переважно вранці - обприскуванням, поступово зменшувати полив. Під час зимового поливу треба підвищувати температуру в приміщенні. Якщо рослини взимку утримувати за температури 3-5° С, їх можна зовсім не поливати. З настанням перших теплих днів, коли вже пригріває сонечко і кактуси почали рости, можна починати їх обприскувати і обережно поливати дощовою або водопровідною водою кімнатної температури. До водопровідної води корисно додати торфову кришку і настояти добу, тоді жорсткість води значно знижується. В холодні дні воду рекомендується підігрівати до 30-35° С. Не слід намочувати стебло під час поливу й надмірно перезволожувати землю в горщиках, це може призвести до загнивання рослин.

Кактуси дуже чутливі до свіжого повітря, тому їх потрібно утримувати в приміщеннях, де є вентиляція, але без протягів.

Пересаджувати кактуси краще навесні, коли рослини вже починають рости. Перед пересаджуванням, щоб земля легше відокремлювалась од коріння, рослини кілька днів не поливають. Висаджувати треба в чистий глиняний або пластмасовий посуд з отворами для стікання води, які закривають черепками. У горщик насипають дренаж і невеликий шар землі. Після цього коріння рослин вільно розміщують у горщику та засипають субстратом. Пересаджені кактуси спочатку розміщують у півтіні і кілька днів не поливають. Молоді рослини, що ростуть у малому посуді, потрібно щороку пересаджувати. Великі літні екземпляри пересаджують через кожні 2 – 3 роки.

Кактуси, як і всі рослини, чутливі до додаткового мінерального підживлення, яке корисно робити під час вегетації рослин. Якщо їх регулярно підживлювати, то можна рідше пересаджувати. Епіфіти та ехінопсиси можна підживлювати також органічними добривами.

У ботанічному саду Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка зібрана велика кількість представників родини *Sactaceae*. У колекції широко представлені такі роди: Анцістрокактус, Астрофітум, Айлостера, Цереус, Клейстокактус, Циліндропунція, Ехінокактус, Епітеланта, Гімнокактус, Гіснокаліціум, Опунція, Ребютія. Така різноманітність родини дає можливість проводити екскурсії, уроки та лабораторно-практичні заняття в теплицях ботанічного саду. Розглянута група рослин може використовуватися як для озеленення так і для вивчення з метою дослідження. Також ці рослини можна вирощувати в домашніх умовах, що дає змогу створити більш широке уявлення про різноманіття рослинного світу. Тому родина *Sactaceae* у навчальному процесі потрєбує подальшого вивчення та дослідження.

Література

1. Анисимова Т. Домашня енциклопедія. Ростов-на-Дону Феникс 2000. 219 с.
2. Бастов С. Г. Культура кактусов. М.: Слог-Пресс-Спорт 2001. - 432 с.
3. Демічева І. О. Генеративні органи рослин. Розробка теми: Планування. Конспекти уроків. Дидактичні матеріали. - Х.: Основа, 2004. - 128 с.
4. Довідник квітникаря-любителя. - К.,1986. - 285 с.
5. Дьяконов В. М. та ін. Кактусы и их культура в комнатных условиях / В. М. Дьяконов, Н. И. Курнаков - Л., 1964. - 68 с.

ВИКОРИСТАННЯ КЛЕМАТИСІВ У ДЕКОРАТИВНОМУ САДІВНИЦТВІ

Гомля Л.М., Крикун Я.І.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Клематиси заслуговують, що їх називали «королями» витких рослин, і в декоративному садівництві їм відводять особливе місце. Привабливості та окраса клематисів обумовлені різноманітним забарвленням та яскравими квітками (від 500 та більше квіток, що квітнуть одночасно на одному кущі) довготривалістю цвітінням (до 3 – 4 місяців), а також здатністю багаторазового використання цих чудових квітів, що прикрашають ландшафт з весни до глибокої осені.

Найбільш красиві та широко відомі великоквіткові клематиси, квітках яких 12-20 см у діаметрі мають різноманітне забарвлення. Із-за яскравого цвітіння вони незамінні у вертикальному озелененні, але ними краще всього прикрашати невеликі ділянки стін, огорож площею до 4-5 м при висоті не більше 2,5 (3) м. Великоквіткові клематиси потрібно висаджувати на парадні місця та для утворення оригінальних декоративних клумб. Красиво виглядають вони на газонах або полянах, у садах та парках, біля стін будинків, де їх висаджують на опорах або біля окремих невеликих дерев та кущів, які виконують роль опори, а також у поєднанні з трав'янистими квітковими рослинами.

Поряд з великоквітковими заслуговують на увагу і середньоквіткові та дрібноквіткові клематиси. Це оригінальні, чудові та скромні ліани, які використовують для вертикального озеленення великих поверхонь. Багато